

PELAAJIEN KOKEMUKSET PÄÄN ALUEEN ISKUISTA JA LISÄSUOJAUKSESTA JALKAPALLOSSA JA FUTSALISSA

Kyselytulosraportti

Venla Salo
Liiketalouden opiskelija
Turun ammattikorkeakoulu
2026

Raportin tausta ja tavoite

Tämä raportti kokoaa yhteen opinnäytetyöhöni liittyvän kyselytutkimuksen keskeisimmät havainnot. Kyselyssä tarkasteltiin jalkapallo- ja futsalpelaajien kokemuksia päään alueen iskuista sekä heidän suhtautumistaan päään lisäsuojaukseen.

Kyselyn tavoitteena oli selvittää:

- kuinka yleisiä päään alueelle kohdistuvat iskut ovat
- miten pelaajat suhtautuvat päään lisäsuojaukseen
- mitkä tekijät vaikuttavat lisäsuojien käyttöön ja käyttöönottoon

Kysely toteutettiin keväällä 2026, ja siihen vastasi 117 jalkapallo- ja futsalpelaajaa. Kysely toteutettiin anonymisti, eikä yksittäisiä vastaajia voida tunnistaa.

Keskeiset havainnot

92 %

Oli kokenut päään alueen iskuja vähintään kerran

45 %

Kertoi saaneensa päävamman tai aivotärähdyksen

7 %

Käytti kyselyn hetkellä päään lisäsuojaa

70 %

Kannatti käytön säilymistä vapaaehtoisena

43 %

Käyttäisi kevyttä päään lisäsuojaa erittäin tai melko todennäköisesti

Kyselyn tulokset osoittavat, että päään alueen iskut ja päävammakokemukset olivat monelle vastaajalle tuttuja, mutta päään lisäsuojien käyttö oli vähäistä. Pään lisäsuojien käyttöön liittyi sekä käytännöllisiä että asenteisiin liittyviä tekijöitä.

Huomio tulosten tulkinnasta

Tulokset kuvaavat kyselyyn vastanneiden jalkapallo- ja futsalpelaajien kokemuksia ja näkemyksiä. Vastaajajoukko ei ollut kaikkia pelaajia edustava otos, joten tuloksia tulee tulkita suuntaa antavina. Ne tarjoavat kuitenkin tietoa pelaajien kokemuksista, suhtautumisesta päään lisäsuojaukseen sekä käyttöön vaikuttavista tekijöistä.

Vastaajien taustatiedot

Vastaajat pelasivat jalkapalloa, futsalia tai molempia eri sarjatasoilla. Suurin osa oli 18–34-vuotiaita, ja useimmilla oli pitkä pelikokemus.

SUKUPUOLI

55 % naisia

43 % miehiä

2 % muu tai ei halunnut määritellä
sukupuoltaan

IKÄ

10 % alle 18-vuotiaita

45 % 18–24-vuotiaita

39 % 25–34-vuotiaita

6 % vähintään 35-vuotiaita

LAJITAUSTA

43 % pelasi sekä jalkapalloa että
futsalia

36 % pelasi vain jalkapalloa

21 % pelasi vain futsalia

PELIKOKEMUS

56 % oli pelannut yli 15 vuotta

30 % oli pelannut 11–15 vuotta

12 % oli pelannut 5–10 vuotta

2 % oli pelannut alle 5 vuotta

SARJATASO

39 % pelasi liiga- tai pääsarjatasolla

21 % pelasi 1. divisioonassa

30 % pelasi alemmalla kilpatasolla

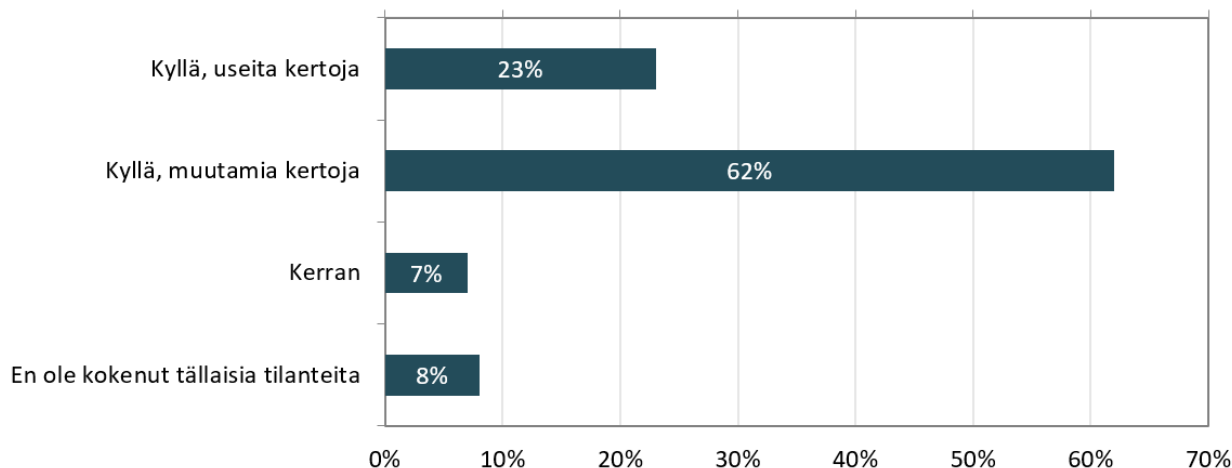
10 % pelasi harrastetasolla

Pään alueen iskut ja päävammakokemukset

Pään alueelle kohdistuneet iskut olivat monelle vastaajalle tuttuja.

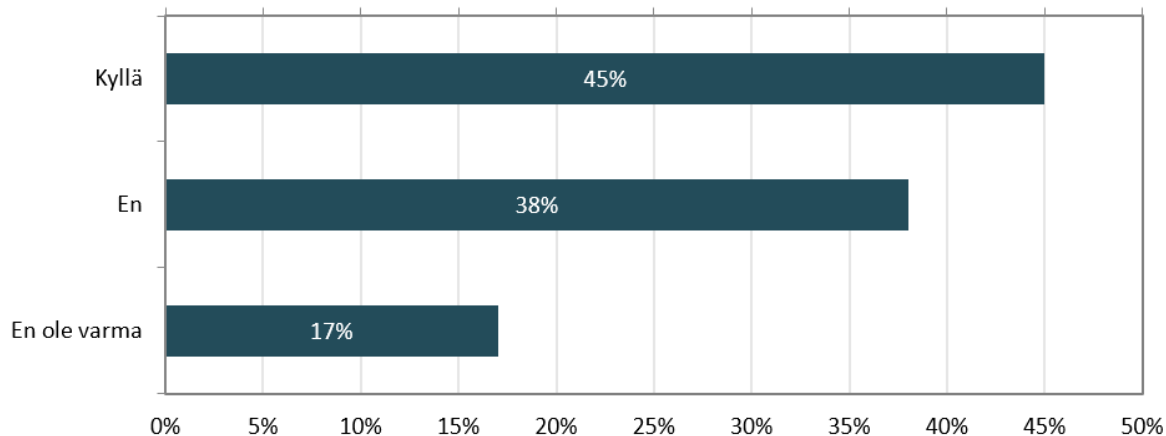
Vastaajilta kysyttiin, olivatko he urheilu-uransa aikana kokeneet tilanteita, joissa päähän oli kohdistunut voimakas isku tai kontakti, kuten törmäys, kyynärpääosuma tai kaatuminen.

Kuvio 1. Pään alueen iskujen kokeminen, n = 115.

Vastaajilta kysyttiin myös, olivatko he saaneet harjoituksissa tai peleissä aivotärähdyksen tai muun hoitoa vaatineen päävamman.

Kuvio 2. Päävamman tai aivotärähdyksen kokeminen, n = 116.

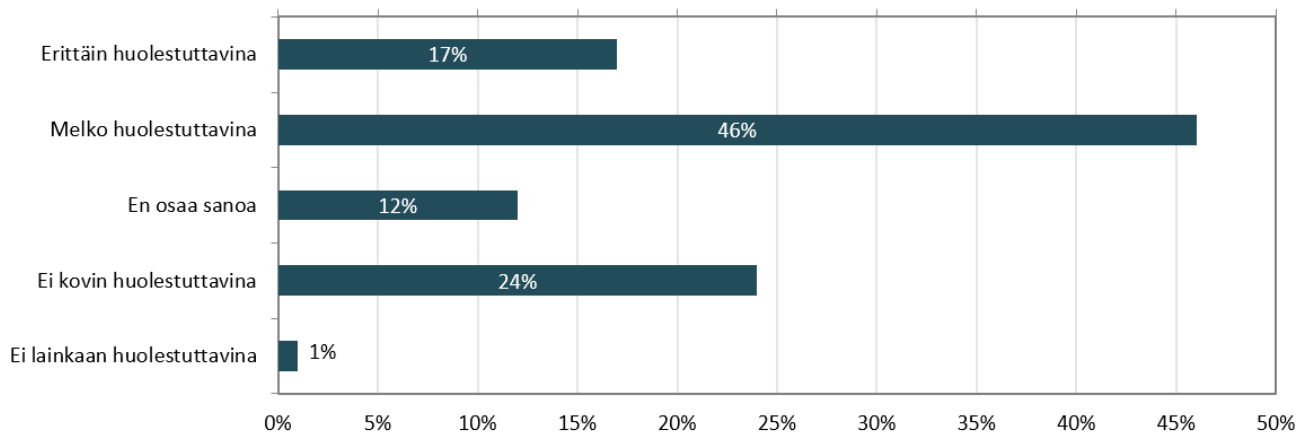

Pään alueen iskut olivat vastaajille yleisiä, ja lähes puolet kertoi saaneensa päävamman tai aivotärähdyksen harjoituksissa tai peleissä. Lisäksi 17 % ei ollut varma, oliko kokenut aivotärähdyksen. Tulokset korostavat pään alueen iskujen yleisyyttä sekä selkeän tiedon ja oireiden tunnistamisen merkitystä.

Suhtautuminen pään alueen iskujen riskeihin

Vastaajilta kysyttiin, kuinka huolestuttavina he pitivät pään alueelle kohdistuvia iskuja omassa lajissaan.

Kuvio 3. Pään alueen iskuihin liittyvien riskien koettu huolestuttavuus, n = 117.

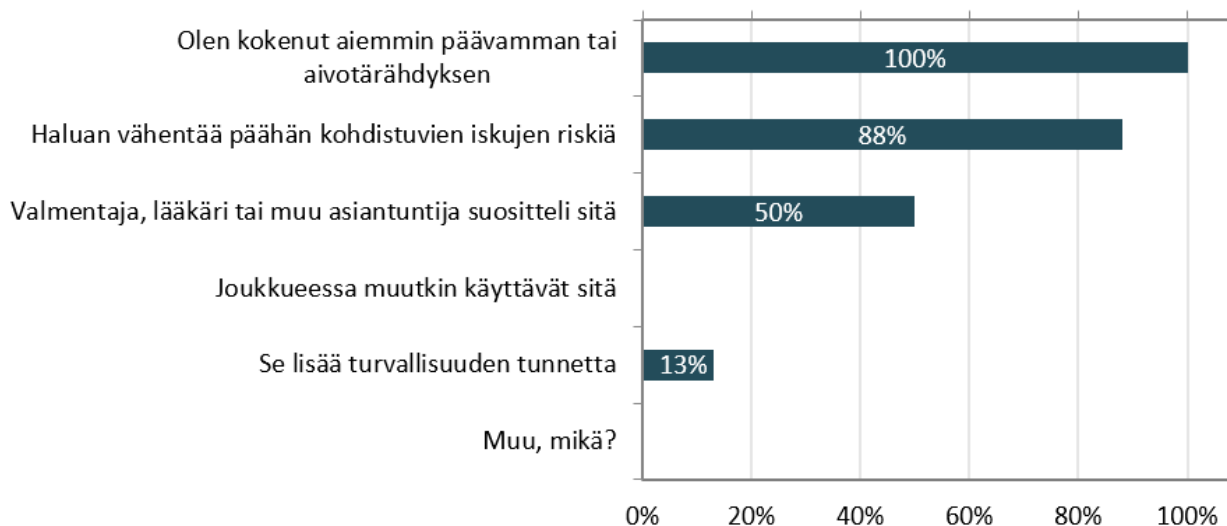
Suurin osa vastaajista piti pään alueelle kohdistuvia iskuja vähintään melko huolestuttavina. Tulos osoittaa, että iskujen riskeihin liittyy pelaajien keskuudessa tietoisuutta, vaikka pään lisäsuojien käyttö oli vähäistä.

Pään lisäsuojien käyttö ja käytön esteet

Pään lisäsuojien käyttö oli vastaajien keskuudessa vähäistä. Vastaajista 7 % käytti kyselyn hetkellä pään lisäsuojaa ja 93 % ei käyttänyt. Lisäsuojaa käyttäneiltä vastaajilta kysyttiin, mitkä tekijät vaikuttivat heidän päätökseensä käyttää pään lisäsuojaa.

Kuvio 4. Pään lisäsuojan käyttöön vaikuttaneet tekijät, n = 8.

Vastaaja sai valita 1–3 vaihtoehtoa.

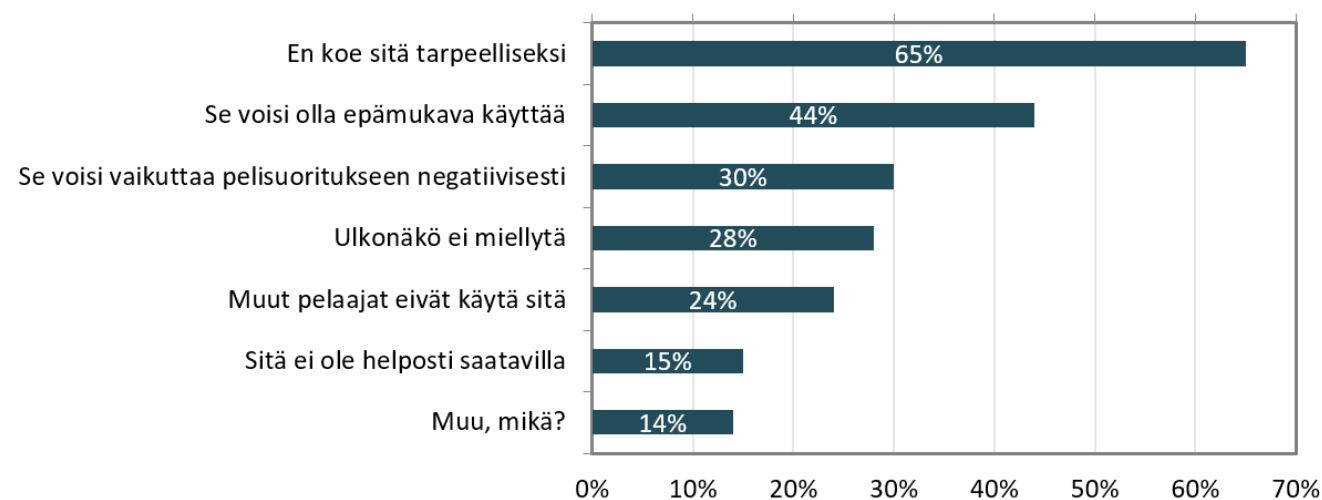

Lisäsuojaa käyttäneiden päätökseen vaikuttivat erityisesti aiempi päävamma tai aivotärähdys sekä halu vähentää päähän kohdistuvien iskujen riskiä. Tulosta tulee tulkita suuntaa antavana pienen vastaajamäärän vuoksi.

Vastaajilta, jotka eivät käyttäneet pään lisäsuojaa, kysyttiin, mitkä tekijät vaikuttivat lisäsuojan käyttämättömyyteen.

Kuvio 5. Pään lisäsuojan käyttämättömyyteen vaikuttavat tekijät, n = 109.

Vastaaja sai valita 1–3 vaihtoehtoa.

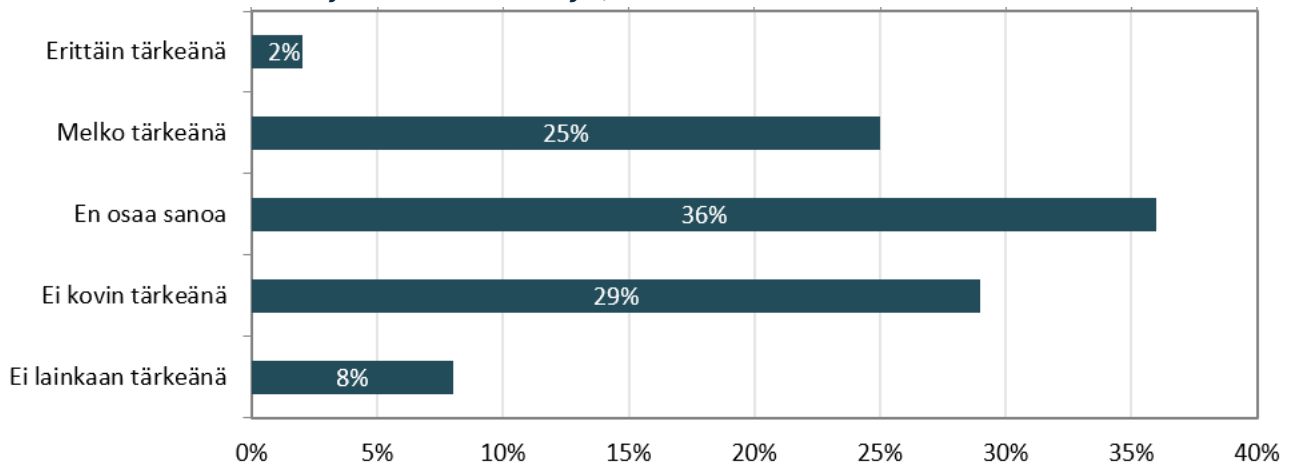
Yleisin käyttämättömyyden syy oli se, ettei lisäsuojaa koettu tarpeelliseksi. Myös oletettu epämiellyttäväisyys, vaikutus pelaamiseen ja ulkonäkö nousivat esiin. Tulosten perusteella pään lisäsuojan käyttöön vaikuttavat sekä koettu tarve että tuotteen käytännöllisyys ja sopivuus lajiin.

Pelaajien näkemykset pään lisäsuojauksesta

Pään lisäsuojauksen koettu tärkeys

Vastaajilta kysyttiin, kuinka tärkeänä he pitivät pään lisäsuojausta omassa lajissaan.

Kuvio 6. Pään lisäsuojan koettu tärkeys, n = 117.

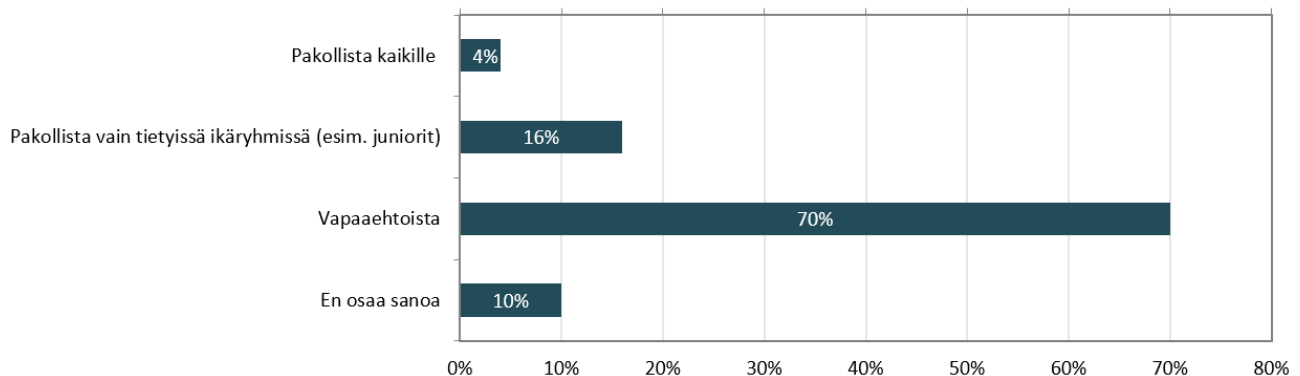

Vastaajien näkemykset lisäsuojauksen tärkeydestä jakautuivat. Vastaajista 27 % piti pään lisäsuojausta erittäin tai melko tärkeänä, kun taas 37 % ei pitänyt sitä kovin tärkeänä tai lainkaan tärkeänä. Suurin yksittäinen ryhmä, 36 %, ei osannut ottaa asiaan kantaa.

Näkemykset pään lisäsuojien käytöstä lajissa

Vastaajilta kysyttiin, tulisiko pään lisäsuojien käytön olla vapaaehtoista vai pakollista.

Kuvio 7. Näkemykset pään lisäsuojien käytöstä, n = 117.

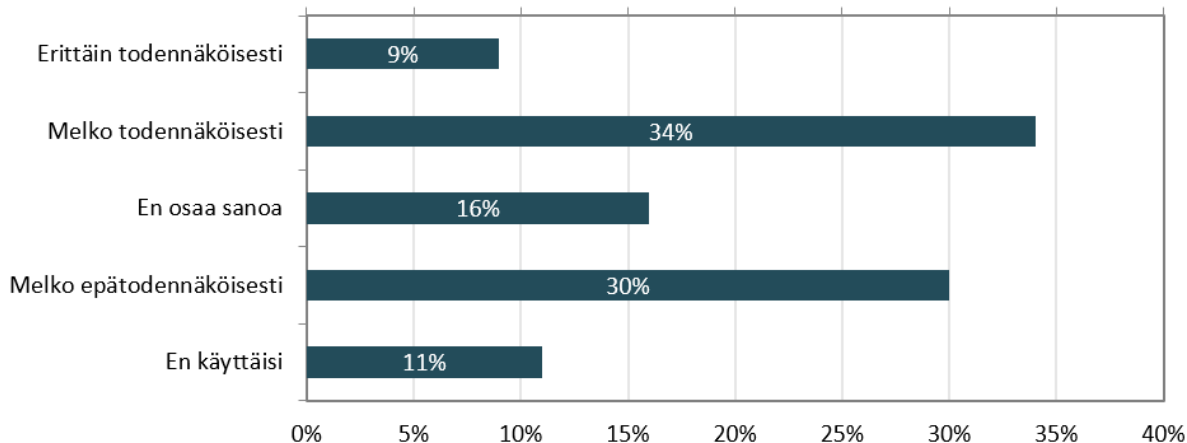

Tulosten perusteella pään lisäsuojien käyttö nähtiin ensisijaisesti vapaaehtoisena valintana. Pakollisuutta kannatettiin selvästi vähemmän, ja sitä pidettiin mahdollisena lähinnä tietyissä ikäryhmissä.

Pelaajien suhtautuminen kevyeen pään lisäsuojaan

Vastaajilta kysyttiin, kuinka todennäköisesti he käyttäisivät kevyttä pään lisäsuojaa, joka ei vaikuttaisi merkittävästi pelisuoritukseen tai ulkonäköön.

Kuvio 8. Valmius käyttää kevyttä pään lisäsuojaa, n = 117.

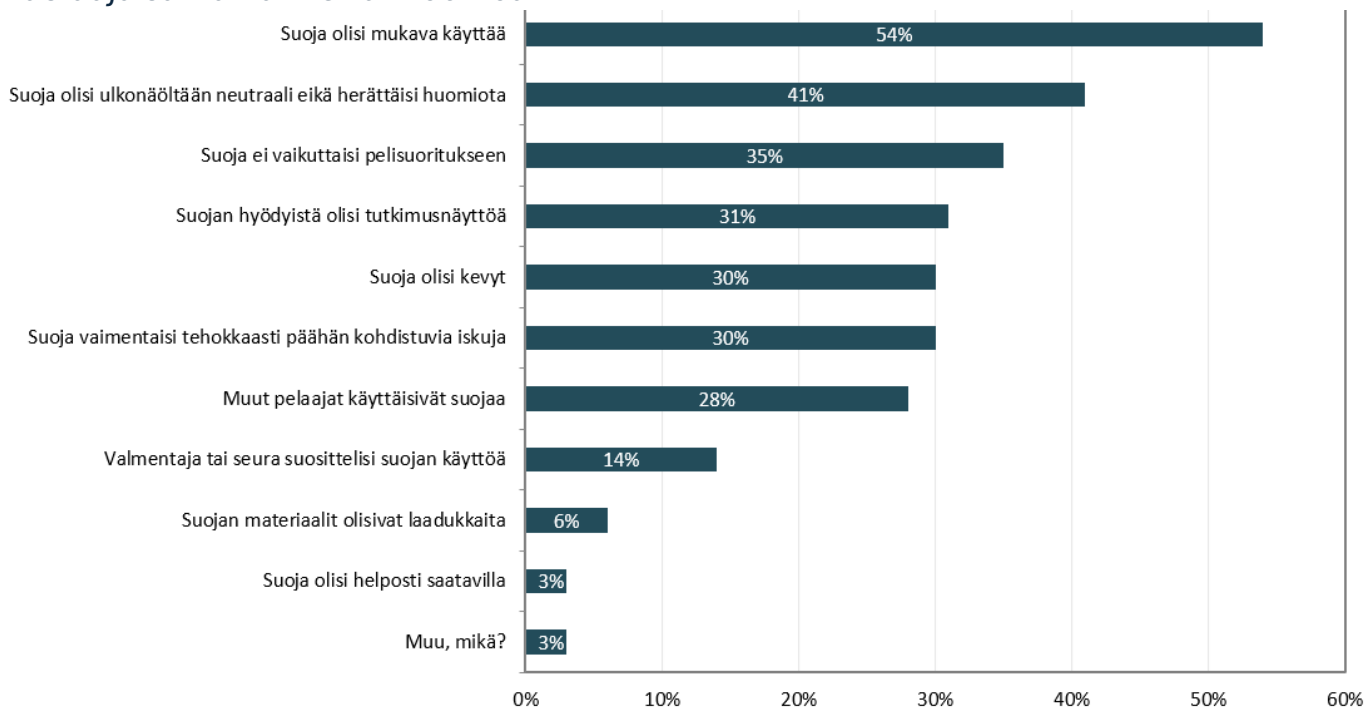

Vastaajista yhteensä 43 % arvioi käyttävänsä kevyttä pään lisäsuojaa erittäin tai melko todennäköisesti.

Vastaajilta kysyttiin, mitkä tekijät lisäisivät heidän valmiuttaan käyttää pään lisäsuojaa urheilussa.

Kuvio 9. Pään lisäsuojan käyttöä lisäävät tekijät, n = 116.

Vastaaja sai valita 1–3 vaihtoehtoa.

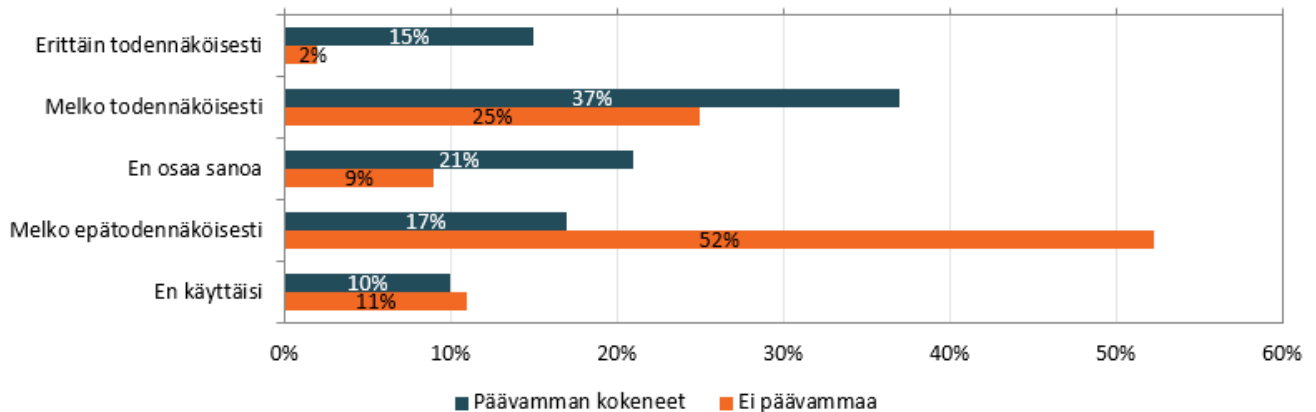

Vastaajien suhtautuminen kevyeen pään lisäsuojaan jakautui. Käyttöä voisivat lisätä erityisesti mukavuus, neutraali ulkonäkö, pelaamiseen sopivuus sekä luotettava tieto suojan hyödyistä ja rajoitteista.

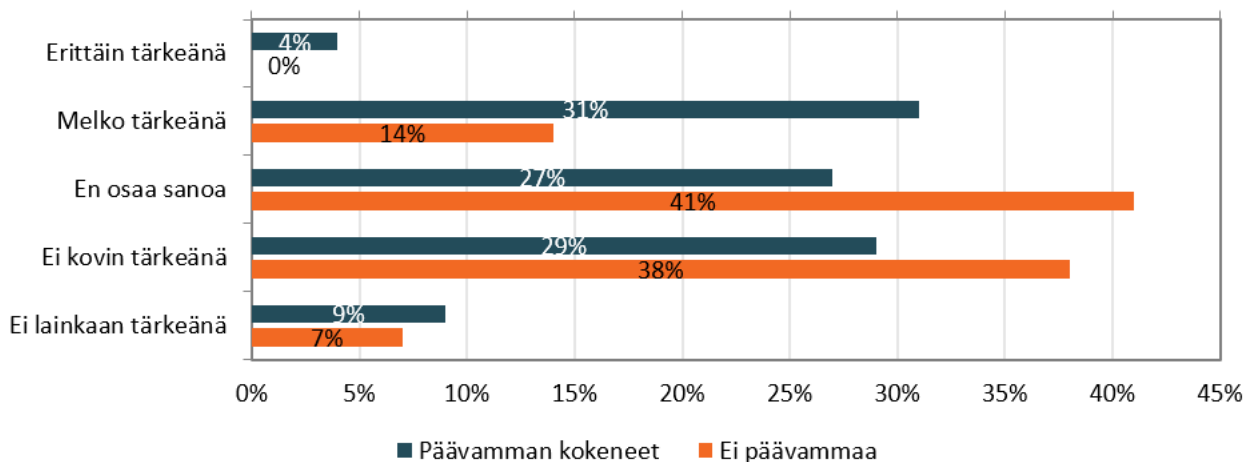
Päävammakokemus ja suhtautuminen pään lisäsuojaukseen

Päävamman tai aivotärähdyksen kokeneiden ja niiden vastaajien, joilla ei ollut vastaavaa kokemusta, vastauksia vertailtiin sekä kevyen pään lisäsuojan käyttövalmiuden että lisäsuojauksen koetun tärkeyden osalta. Vertailusta jätettiin pois vastaajat, jotka eivät olleet varmoja päävammakokemuksestaan.

Kuvio 10. Valmius käyttää kevyttä pään lisäsuojaa päävammakokemuksen mukaan, n = 96.

Kuvio 11. Pään lisäsuojauksen koettu tärkeys päävammakokemuksen mukaan, n = 96.

Päävamman kokeneet suhtautuivat sekä lisäsuojauksen tärkeyteen että kevyen lisäsuojan käyttöön myönteisemmin kuin vastaajat, joilla ei ollut päävammakokemusta. Erot kuvaavat tämän kyselyn vastaajia, eikä niiden perusteella voida osoittaa suoraa syy-yhteyttä. Päävamman kokeneilla oli lisäksi useammin toistuvia kokemuksia pään alueen iskuista kuin vastaajilla, joilla ei ollut päävammakokemusta.

Pelaajien avoimissa vastauksissa korostuneet teemat

Avoimissa vastauksissa suhtautuminen pään lisäsuojaukseen vaihteli. Vastauksissa nousi esiin sekä käyttöä puoltavia että tarpeellisuutta kyseenalaistavia näkemyksiä.

Lisäsuojia puoltavissa kommentteissa korostuivat erityisesti aiemmat päävammat, turvallisuuden tunne ja lisäsuojan mahdollinen hyöty tietyissä tilanteissa tai tietyille pelaajille. Varauksellisemmissa kommentteissa nousivat esiin lisäsuojan koettu tarpeettomuus sekä epäilyt sen vaikutuksesta pelaamiseen.

Useissa vastauksissa mainittiin käyttömukavuus, vaikutus pääpelaamiseen, pelituntuma ja ulkonäkö. Lisäksi vastauksissa näkyi lajikulttuurin merkitys: pään lisäsuojien käyttöä ei koettu vakiintuneeksi osaksi jalkapallon tai futsalin varustekulttuuria.

Avoimissa vastauksissa mainittiin myös aiempia käyttökokemuksia, joissa lisäsuojan käyttö oli jäänyt pois epämukavuuden tai pelaamiseen liittyvien vaikutusten vuoksi. Osa vastaajista kertoi, ettei ollut aiemmin harkinnut pään lisäsuojan käyttöä.

Vastauksissa nousi esiin myös tarve saada lisää luotettavaa tietoa pään lisäsuojien toimivuudesta, hyödyistä ja mahdollisista rajoitteista.

Yhteenveto

Kyselyn perusteella pään alueen iskut ovat jalkapallossa ja futsalissa vastaajille melko yleinen kokemus. Suuri osa vastaajista oli kokenut pään alueen iskuja uransa aikana, ja lähes puolet vastaajista kertoi saaneensa päävamman tai aivotärähdyksen harjoituksissa tai peleissä.

Pään lisäsuojien käyttö oli vastaajien keskuudessa vähäistä. Tulosten perusteella käyttöön vaikuttavat erityisesti koettu tarpeellisuus, käyttömukavuus, vaikutus pelisuoritukseen sekä lajikulttuuriin liittyvät tekijät.

Vastaajien suhtautuminen pään lisäsuojaukseen ei ollut yksiselitteistä. Osa vastaajista suhtautui lisäsuojaukseen myönteisesti tai piti sitä tietyissä tilanteissa perusteltuna, kun taas osa ei kokenut lisäsuojaa tarpeelliseksi omassa pelaamisessaan. Myös kevyempiin lisäsuojaratkaisuihin liittyvät näkemykset jakautuivat myönteisten ja kriittisempien vastausten välillä.

Avoimissa vastauksissa nousi esiin tarve lisätä tutkimustietoa ja tietoisuutta pään lisäsuojien toimivuudesta, hyödyistä ja mahdollisista rajoitteista. Tämä viittaa siihen, että lisäsuojien hyväksyttävyyteen vaikuttaa osaltaan se, kuinka luotettavaa ja helposti ymmärrettävää tietoa pelaajilla on käytettävissään.

Kokonaisuutena tulokset osoittavat, että pään lisäsuojaukseen liittyy samanaikaisesti turvallisuuteen, käytettävyyteen ja lajikulttuuriin liittyviä näkökulmia. Pelaajien vastausten perusteella lisäsuojien hyväksyttävyyteen vaikuttaa erityisesti se, koetaanko ne käytännössä toimiviksi, mukaviksi ja pelaamista häiritsemättömiksi.